T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2023/206
KARAR NO : 2023/715
KARAR TR : 27/11/2023

ÖZET: Alkollü olarak araç kullanıldığından bahisle kendisine, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu uyarınca idari para cezası verilen ve sürücü belgesine el konularak hakkında ceza davası açılan davacının; bu süreçte yaşadığı mağduriyet nedeniyle uğradığı maddi ve manevi zararın tazmini istemiyle açtığı davanın ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

KARAR

Davacı :S.K
Vekili : Av. T. Ö
Davalılar : İçişleri Bakanlığı / Denizli İl Emniyet Müdürlüğü'ne izafeten
Vekili : Av. İ. S

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkiline, Denizli Bölge Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü Trafik Düzenleme ve Denetleme Büro Amirliğinin 11/07/2020 tarih ve MA 57973301 Seri Numaralı tutanağı ile yapılan alkol kontrolünde 1.14 promil alkol tespit edildiği gerekçesiyle Karayolları Trafik Kanunu'nun 48/5 maddesi gereğince 1.228,00 TL trafik idari para cezası ve ehliyete 6 aylık süre ile el koyma cezası verildiğini, söz konusu Trafik İdari Para Cezasının iptali için süresi içinde itirazda bulunulduğunu, Denizli 1. Sulh Ceza Hakimliğinin 2020/3615 D.iş sayılı dosyası ile itirazın reddedildiğini, bu karara karşıda süresi içerisinde itirazda bulunulduğunu, Denizli 2.Sulh Ceza Hakimliğinin 30/12/2020 tarihli ve 2020/7879 D.iş sayılı kararı ile itiraz başvurularının kabulü ile söz konusu idari yaptırım kararının iptaline ve sürücü belgesinin iadesine karar verildiğini, müvekkili hakkında Denizli 17. Asliye Ceza Mahkemesinde E.2020/927 sayılı dosya ile trafik güvenliğini tehlikeye sokma suçundan da ceza davası açıldığını, trafik idari para cezasının iptalinden sonra ise müvekkili hakkında beraat kararı verildiğini, davacıya yapılan alkolkontrolünün 11/07/2020 tarihinde saat 00:37'de gerçekleştiğini, müvekkilinin alkol metre ile yapılan kontrol sonrasında çıkan sonuca karşı ilgili kolluk ekiplerine sözlü olarak itiraz ettiğini ve alkol almadığını bu nedenle de alkol metrenin hatalı ölçüm yaptığını belirttiğini, bu nedenle defalarca hastaneye gitmek istediğiniemniyet görevlilerine söylediği halde bu teklifinin reddedildiğini, yaşanılan bütün bu olayların sonrasında müvekkilinin polis merkezinden çıkıp hiç vakit kaybetmeden Denizli Devlet Hastanesine giderek kan tahlili yaptırdığını ve çıkan tahlil sonucunun (0) çıktığını, kanında alkole rastlanılmadığını, yaşanılan tüm bu sürecin müvekkilinde kaygıya ve strese yol açtığını, bu durumun manevi bir üzüntüye neden olduğunu, ayrıca idari yaptırım kararı ile ehliyetine de el konulduğundan gece vakti ikametgah adresine dönemediği için geceyibir otelde geçirdiğini, konaklama bedeli olarak 120 TL, ayrıca tüm bu süreç zarfında ulaşım bedeli olaraktaksiye 50 TL ücret ödediğini olup toplamda 170 TL masraf yaptığını, yinemüvekkilinin yaşanılan bu olay esnasında Zonguldak ilinde çalışmakta olduğu kuruma gitmekte iken bu olaydan kaynaklı işine bir gün geç gitmek zorunda kaldığını ve Denizli ilinde bir gece konakladığını, Zonguldak iline ailesinin yanına gidememesinden dolayı aile hasreti çekmek zorunda kaldığını, yine yapılan itiraz sonucunun kesinleşme sürecinin 6 aya tekabül ettiğini ve süreçte müvekkilinin hem maddi hem de manevi olarak yıprandığını, tüm bu nedenlerle fazlaya dair hakları saklı kalmak kaydıyla; şimdilik 170 TL maddi ve 3.000 TL manevi tazminatın olay tarihi olan 11/07/2020 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalı kurumdan alınarak davacıya verilmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. **Denizli İdare Mahkemesi, 18/03/2021 tarih ve E.2021/490, K.2021/379 sayılı kararı**ile, 2918 sayılı Kanun'un 48/5, 48/12, 6., 112. ve 110. maddesi hükümleri çerçevesinde, davacının tazminat isteminin, ilgili idarece ehliyetine el konulması sırasında detaylı kontrol yapılmaması hususuna dayandığı, ehliyetine el konulması hususunun 2918 sayılı Kanun uyarınca tesis edilmiş olduğu dikkate alındığında, bakılmakta olan davanın bu kısmının da 2918 sayılı

Kanun'un uygulanmasından kaynaklandığı anlaşıldığından, açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde de adli yargının görevli olduğu sonucuna varıldığı gerekçesiyle, davanın görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

3.Davacı vekili, bu kezaynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

4. Denizli 1. Asliye Hukuk Mahkemesi 14/04/2022 tarih ve E.2021/205, K.2022/150 sayılı kararı ile, uyuşmazlığın esasını inceleyerek davanın reddine karar vermiş, karara karşı istinaf yoluna başvurulmuştur.

5. Antalya Bölge Adliye Mahkemesi 4. Hukuk Dairesi 03/10/2022 tarih veE.2022/2252, K.2022/1406 sayılı kararı ile, davacının kamu hizmetinin eksik, yanlış ve kötü işlemesi sebebiyleuğramış olduğu zararları idareden talep ettiği ve 2577 sayılı Kanun uyarınca eldeki uyuşmazlığın tam yargı davası olarak idari yargı mercilerinde çözümlenmesi gerektiği, bu nedenle mahkemenin işin esasını inceleyerek yazılı biçimde karar vermesinin doğru olmadığı gerekçesiyle, istinaf başvurusunun esastan kabulüne, HMK'nın 353/1-a,6 madde ve bendi uyarınca kararın kaldırılmasına ve davanın yeniden görülmesi için dosyanın mahkemesine gönderilmesine kesin olarakkarar vermiştir.

6. **Denizli 1. Asliye Hukuk Mahkemesi 16/12/2022 tarih ve E.2022/415, K.2022/512 sayılı kararı**ile, Antalya Bölge Adliye Mahkemesi 4. Hukuk Dairesinin kaldırma kararı doğrultusunda, dava şartlarından olan yargı yolunun caiz olmadığı gerekçesiyle açılan davanın usulden reddine, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

7. Anayasa'nın *"Temel hak ve hürriyetlerin korunması"* başlıklı 40. maddesinin üçüncü fikrasışöyledir:

"Kişinin, Resmî görevliler tarafından vaki haksız işlemler sonucu uğradığı zarar da, kanuna göre, Devletçe tazmin edilir. Devletin sorumlu olan ilgili görevliye rücu hakkı saklıdır."

8. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 1. maddesinde, Kanun'un amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "*Kapsam*" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanun'un trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı belirtilmiştir.

9. 2918 sayılı Kanun'un "*Tanımlar*" başlıklı 3.maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"*Trafikten men : Trafik zabıtasınca, bu Kanunda belirtilen hallerde araçla ilgili belgelerin alınması ve aracın belirli bir yere çekilerek trafikten alıkonulmasıdır.*"

10. 2918 sayılı Kanun'un, *"Trafik zabıtasının görev ve yetki sınırı ile genel zabıtanın trafik hizmetlerini yürütmeye ilişkin yetkisi"* başlığı altında düzenlenen 6. maddesi şöyledir:

"Trafik zabıtası ve genel zabıtanın görev ve yetki sınırı;
a)Trafik zabıtası:
(Birinci fıkra mülga: 17/10/1996-4199/4 md.)
Trafik zabıtası görevi sırasında karşılaştığı acil ve zorunlu hallerde genel zabıta görevi yapmakla da yetkilidir.
Mülki idare amirlerince, emniyet ve asayiş bakımından zorunlu görülen haller dışında, trafik zabıtasına genel zabıta görevi verilemez, araç, gereç ve özel teçhizatı trafik hizmetleri dışında kullanılamaz.
b)Genel Zabıta
(Değişik: 21/5/1997-4262/1 md.)
Trafik zabıtasının bulunmadığı veya yeterli olmadığı yerlerde polis; polisin ve trafik teşkilatının görev alanı dışında kalan yerlerde de jandarma, trafik eğitimi almış subay, astsubay ve uzman jandarmalar eliyle yönetmelikte belirtilen esas ve usullere uygun olarak trafiği düzenlemeye ve trafik suçlarına el koymaya görevli ve yetkilidir."

11. 2918 sayılı Kanun'un"*Alkol, uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin etkisi altında araç sürme yasağı*" başlığını taşıyan48. maddesinin ilgili fikraları şöyledir:

"*Uyuşturucu veya uyarıcı maddeleri almış olan sürücüler ile alkollü olan sürücülerin kara yolunda araç sürmeleri yasaktır.*
Uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin kullanılıp kullanılmadığı ya da alkolün kandaki miktarını tespit amacıyla, kollukça teknik cihazlar kullanılır.

Kişinin yaralanmalı veya ölümlü ya da kollukça müdahil olunan maddi hasarlı trafik kazasına karışması hâlinde, ikinci fıkrada belirtilen muayeneye tabi tutulması zorunludur. Teknik cihaz ile yapılan ölçüme itiraz eden veya bu cihaz ile ölçüm yapılmasına müsaade etmeyen bu sürücüler, en yakın adli tıp kurumuna veya adli tabipliğe veya Sağlık Bakanlığına bağlı sağlık kuruluşlarına götürülerek uyuşturucu veya uyarıcı madde ya da alkol tespitinde kullanılmak üzere vücutlarından kan, tükürük veya idrar gibi örnekler alınır. Bu işlem bakımından 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 75 inci maddesi hükümleri, beşinci fıkrası hariç olmak üzere uygulanır.

...

Yapılan tespit sonucunda, 0.50 promilin üzerinde alkollü olarak araç kullandığı tespit edilen sürücüler hakkında, fiili bir suç oluştursa bile, 700 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgesi altı ay süreyle geri alınır. Hususi otomobil dışındaki araçları alkollü olarak kullanan sürücüler bakımından promil alt sınırı 0.21 olarak uygulanır. Alkollü olarak araç kullanma nedeniyle sürücü belgesi geri alınan kişiye, son ihlalin gerçekleştiği tarihten itibaren geriye doğru beş yıl içinde; ikinci defasında 877 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgeleri iki yıl süreyle, üç veya üçten fazlasında ise, 1.407 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgeleri her seferinde beşer yıl süreyle geri alınır. Sürücü belgelerinin herhangi bir nedenle geçici olarak geri alınmış olması hâlinde belirtilen süreler, geçici alma süresinin bitiminde başlar.

...

Uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin kullanılıp kullanılmadığı ya da alkolün kandaki miktarını tespit amacıyla, kollukça teknik cihazlar kullanılmasını kabul etmeyen sürücülere 2000 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgesi iki yıl süreyle geri alınır.

.....

Alkollü olarak araç kullanması nedeniyle son ihlalin gerçekleştiği tarihten itibaren geriye doğru beş yıl içinde sürücü belgeleri ikinci defa geri alınan sürücüler Sağlık Bakanlığınca, usul ve esasları İçişleri, Millî Eğitim ve Sağlık bakanlıklarınca çıkarılacak yönetmelikte gösterilen sürücü davranışlarını geliştirme eğitimine; üç veya üçten fazla geri alınan sürücüler ise psiko-teknik değerlendirmeye ve psikiyatri uzmanının muayenesine tabi tutulurlar.

Sürücü belgelerinin geçici geri alma işlemleri bu Kanun'un 6 ncı maddesinde sayılan görevliler tarafından yapılır.

Bu madde hükümlerine göre geri alınan sürücü belgesinin iade edilebilmesi için; ilgili kişi hakkında trafik kurallarına aykırılık dolayısıyla bu Kanun hükümlerine göre verilmiş olan idari para cezalarının tamamının tahsil edilmiş olması; uyuşturucu veya uyarıcı madde alması nedeniyle sürücü belgesi geri alınanların ayrıca sürücü olmasında sakınca bulunmadığına dair resmi sağlık kurumlarından alınmış sağlık kurulu raporunun ibraz edilmesi şarttır.

..."

12. 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Kanun'un 14. maddesiyle değişik 110. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 11/1/2011-6099/14 md.)

İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanun'dan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"

13. 2918 sayılı Kanun'un *"Sürücü belgelerinin geri alınmasında ve iptalinde yetki"* başlıklı 112. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(Değişik: 12/7/2013-6495/20 md.)

Bu Kanun'un 6 ncı maddesinde sayılan görevlilerin ve trafik tescil kuruluşlarının yetkilendirildiği hâller hariç olmak üzere, sürücü belgelerinin geri alınmasına ve iptaline sulh ceza mahkemeleri karar verir.

Bu Kanun'un 51 inci maddesinin ihlali ve 118 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında yazılı "100 ceza puanını doldurmak" eylemi nedeniyle sürücü belgelerinin geri alınmasına yine bu Kanun'un 6 ncı maddesinde sayılan görevliler yetkilidir.

Sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması veya iptaline dair verilen kesinleşmiş mahkeme kararı örnekleri, sürücülerin sicillerine işlenmek üzere mahkemelerce ilgili trafik birimlerine gönderilir.

Bu Kanun'a göre görülen davalar, diğer kanunlara göre görülen davalarla birleştirilemez...."

14.2918 sayılı Kanun'un *"Suç ve ceza tutanakları"* başlıklı 114. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 18/1/1985-KHK 245/13 md.; Değiştirilerek kabul: 28/3/1985 -3176/13 md.)

(Değişik birinci fıkra : 3/5/2006 – 5495/3 md.) Bu Kanun'da yazılı trafik suçlarını işleyenler hakkında yetki sınırları içinde Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı personeli ile Ulaştırma Bakanlığının ve Karayolları Genel Müdürlüğünün ilgili birimlerinin il ve ilçe kuruluşlarında

görevli ve yetkili kılınmış personelince tutanak düzenlenir.

Birkaç trafik suçunun bir arada işlenmesi halinde her suç için ayrı ceza uygulanır.

(Değişik fıkra: 3/11/1988–3493/48 md.) Yargı yetkisine giren suçlarla ilgili tutanağın bir sureti ilgili mahkemeye 7 iş günü içinde gönderilir.

(Mülga dördüncü fıkra: 12/7/2013-6495/24 md.)

(Mülga beşinci fıkra: 12/7/2013-6495/24 md.)

(Mülga altıncı fıkra: 12/7/2013-6495/24 md.)

(Mülga yedi ve sekizinci fıkralar: 3/11/1988 – 3493/48 md.)

Bu maddenin uygulanmasına ait usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

(Ek fıkra: 3/7/2003-4916/32 md.) Trafik para cezaları kredi kartı ile de ödenebilir. Kredi kartı ile yapılan tahsilatın saymanlık hesaplarına aktarılma süresi ile uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir."

15. 5327 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun *"Trafik güvenliğini tehlikeye sokma"* başlıklı 179. maddesi şöyledir:

" (1) Kara, deniz, hava veya demiryolu ulaşımının güven içinde akışını sağlamak için konulmuş her türlü işareti değiştirerek, kullanılamaz hale getirerek, konuldukları yerden kaldırarak, yanlış işaretler vererek, geçiş, varış, kalkış veya iniş yolları üzerine bir şey koyarak ya da teknik işletim sistemine müdahale ederek, başkalarının hayatı, sağlığı veya malvarlığı bakımından bir tehlikeye neden olan kişiye bir yıldan altı yıla kadar hapis cezası verilir.

(2) Kara, deniz, hava veya demiryolu ulaşım araçlarını kişilerin hayat, sağlık veya malvarlığı açısından tehlikeli olabilecek şekilde sevk ve idare eden kişi,üç aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(3) Alkol veya uyuşturucu madde etkisiyle ya da başka bir nedenle emniyetli bir şekilde araç sevk ve idare edemeyecek halde olmasına rağmen araç kullanan kişi yukarıdaki fıkra hükmüne göre cezalandırılır."

B. Yargı Kararı

16. Anayasa Mahkemesinin 26/12/2013 tarihli ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı (R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147) kararının ilgili kısmı şöyledir:

"... Anayasa Mahkemesinin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur.

Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir..."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

17. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 27/11/2023 tarihli toplantısında; dosya üzerinde 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, olay kısmında belirtildiği üzere, tarafları, konusu ve nedeni aynı olan davada; idari yargı yerince adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle verilmiş bir görevsizlik kararı bulunmakta olup, bunun üzerine kendine gelen davayı inceleyen adli yargı yerinin sahip olduğu seçenekler ile verdiği karar bakımından bir değerlendirme yapılması gerekmektedir.

18. 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde yer alan, "*Olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğunun ileri sürülebilmesi için adli ve idari yargı mercilerinintarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir. Bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarınca ileri sürülebilir.*" hükmüne göre, idare mahkemesinin kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine adli yargı yerince de görevsizlik kararı verilmesi ve bu kararın kesinleşmesi halinde, olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş olacak; hukuk alanında doğmuş bulunan bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi ise, ancak davanın taraflarınca ileri sürülebilecektir.

19. 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesindeki "*Adli ve idari yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler. (Değişik ikinci fıkra: 23/7/2008 – 5791/9 md.) Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir.*" hükmüne göre ise, adli yargı yeri, davaya bakma görevinin daha önce görevsizlik kararı veren idari yargı yerine ait olduğunu belirten gerekçeli bir karar ile doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağına sahiptir. Şu kadar ki, başvuru kararının, görev konusunda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilmesine değin işin incelenmesinin ertelenmesi hususunu da içermesi gerekir.

20. Kanun koyucu, 14. maddeye göre olumsuz görev uyuşmazlığı doğması durumunda her iki yargı merciince işten el çekilmiş olduğundan başvurma iradesini davanın taraflarına bırakmış iken, bu yönteme oranla daha kısa zamanda çözüme ulaşılmasını amaçladığı 19. madde ile, daha önce görevsizlik kararı veren yargı merciinden sonra davayı inceleyen yargı merciine, işten el çekmeden doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağını tanımıştır.

21. Olayda, adli yargı yerince, görevsizlik kararı yanında, idari yargı ile adli yargı mahkemeleri arasında olumsuz görev uyuşmazlığı söz konusu olduğundan bahisle, görevli yargı yolunun belirlenmesi amacıyla dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine de karar verildiği, ancak bunun ara kararı ile değil, dosyanın kapatılıp karar numarası alınmak suretiyle yapıldığı görülmüştür.

22. Bu haliyle, Asliye Hukuk Mahkemesince verilen karar 2247 sayılı Kanun'da öngörülen yönteme uymamaktadır.

23. Ancak, idari ve adli yargı yerleri arasındaolumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, Uyuşmazlık Mahkemesinin önüne gelmiş bulunan görev uyuşmazlığının çözüme kavuşturulması, gerek dava ekonomisine gerekse Uyuşmazlık Mahkemesinin kuruluş amacına uygun olacağından ve adli yargı dosyasının, davacı vekilinin dilekçesi de dikkate alınarak son görevsizlik kararını veren mahkemece, ekinde idari yargı dosyasıile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği hususları gözetildiğinde ve adli yargı mahkemesince usule ilişkin başka bir noksanlık dabulunmadığı anlaşıldığından, idari ve adli yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

24. Raportör-Hâkim Gülay DOĞAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

25. Dava, Denizli Bölge Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü Trafik Düzenleme ve Denetleme Büro Amirliği'nin 11/07/2020 tarih ve MA 57973301 Seri Numaralı tutanağı ile yapılan alkol kontrolünde davacıya hatalı ölçüm yapıldığı iddiasıyla; bu hatalı işleme bağlı olarakalkollü olarak araç kullanılması sonucu düzenlenen sürücü belgesi geri alma tutanağı nedeniyle sürücü belgesine el konulan, hakkında ceza davası açılan davacının bu süreçte yaşadığı mağduriyet nedeniyle uğradığı maddi ve manevi zararın tazmini istemiyle açılmıştır.

26. Olayda davacıya alkollü olarak araç kullandığından bahisle 2918 sayılı Kanun uyarınca idari para cezası verildiği ve davacının ehliyetine geçici süre el konulduğu, davacının bu olay nedeniyle 5327 sayılı Kanun'un 179. maddesi uyarınca Asliye Ceza Mahkemesinde yargılandığı, davacının para cezasının iptal edilmesi ve ceza yargılaması sonunda beraat etmesi sonucunda uğradığı maddi ve manevi zararların tazmini istemiyle bakılan davaları açtığı anlaşılmıştır.

27.Anayasa'nın Başlangıç kısmında öngörülen Kuvvetler ayrımı ilkesi ile yargı ile ilgili 9. ve 138. maddeleri dikkate alındığında, bağımsız bir erk olan yargının yargılama faaliyeti ile ilgili işlemlerinin, Anayasa'nın 125. maddesinde öngörülen idari işlemler kapsamında değerlendirilmesi mümkün olmayıp, bu yargısal işlemler nedeniyle idari yargı yoluna başvurulabilmesine imkân yoktur. Esasen bu durum, kuvvetler ayrılığı ilkesinin tabii bir sonucudur. Cumhuriyet Savcılarıyla onlar adına işlem yapan kolluk personelinin yargılamadaki fonksiyonu geniş çerçevede bir kamu hizmeti olarak değerlendirilse de, somut olarak, ifa edilen yargı faaliyetinin bir parçası olduğunda ve yargısal işlem mahiyetini taşıdığından kuşku bulunmamaktadır. Yargılama sürecine katkıda bulunan işlemler ya da faaliyetler nedeniyle Devletin sorumlu tutulmasında da bu sorumluluğun denetiminin aynı yargı düzeni içinde yapılması ve yargısal nitelikli bir işlemin idari yargı denetimi dışında tutulması gerektiği açıktır.

28. Dosyanın ve ilgili mevzuatın bir bütün olarak incelenip değerlendirilmesinden, tazminat isteminin 2918 sayılı

Kanun'un uygulanmasından kaynaklandığı, ayrıca hatalı ölçüm sonucu düzenlendiği ileri sürülen tutanağın hukuki denetiminin de adli yargı yerinde yapıldığı gözetildiğinde, açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde de adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararların tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

29. Yukarıda belirtilen hususlar gözönünde bulundurularak, Denizli 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin başvurusunun reddi ile Mahkemece verilen 16/12/2022 tarih ve E.2022/415, K.2022/512 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Denizli 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN REDDİ ile mahkemece verilen 16/12/2022 tarih ve E.2022/415, K.2022/512 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

27/11/2023 tarihindeOY BİRLİĞİİLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Nilgün	Doğan	Eyüp
TOPAL	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN